

Metyrapontest

Afdeling Interne geneeskunde

Locatie Purmerend/Volendam

In deze patiënteninformatie wordt uitgelegd wat de metyrapontest inhoudt. Er is een woordenlijst als bijlage bijgevoegd om sommige woorden te verduidelijken.

Doel van de metyrapontest

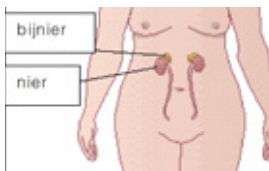
De metyrapontest is een onderzoek naar centrale bijnierinsufficiëntie (zie uitleg). Deze test wordt voorgeschreven door een internist-endocrinoloog. Een internist-endocrinoloog is een medisch specialist, die mensen met een hormonale aandoening behandelt en begeleidt. De **Endocrinologie** houdt zich bezig met de functie van hormonen in het lichaam, met ziekten die ontstaan ten gevolge van over- of onderproductie van bepaalde hormonen.

Wat is centrale (hypofysaire) bijnierinsufficiëntie?

Bij deze test wordt bekeken of de hypofyse (zie woordenlijst) te stimuleren is om het adrenocorticotroop hormoon (ook wel ACTH of corticotrofine genoemd) aan te maken. Dit hormoon stimuleert de bijnieren, welke vlak boven de nieren gelegen zijn, het hormoon cortisol aan te maken. Cortisol vervult een aantal vitale functies in ons lichaam. Cortisol heeft een rol bij het op peil houden van de bloeddruk, het reguleren van ontstekingsreacties en de verwerking van bouwstoffen in het lichaam. Eén van de belangrijkste taken is het lichaam te helpen om adequaat op stress te reageren. De bijnier is een klein orgaan, dat achter in de buik is gelegen vlak boven beide nieren.

De bijnier heeft een aantal functies, met name in de productie van hormonen:

- in het bijniermerg: de catecholamines (“pep-hormonen”), adrenaline en noradrenaline.
- in de **bijnierschors**: de hormonen cortisol en aldosteron.

Daarnaast maakt de bijnier een klein aantal geslachts-hormonen. Als er iets fout gaat in de bijnieren of in de hypofyse, dan kan de cortisol productie gestoord raken. Als dit probleem in de hypofyse ligt wordt dit centrale (hypofysaire) bijnierinsufficiëntie genoemd. Als het probleem in de bijnieren ligt heet het een primaire bijnier-insufficiëntie (zoals bijvoorbeeld de ziekte van Addison).

Welke symptomen zijn er bij centrale (hypofysaire) bijnierinsufficiëntie of primaire bijnierinsufficiëntie

Een tekort aan ACTH kenmerkt zich door vermoeidheid, verlaagde bloeddruk, duizeligheid, misselijkheid, braken, malaise en verlies van energie, gewichtsverlies, verlaagde bloedglucosespiegel.

Mogelijke oorzaken van onvoldoende werking van de hypofyse

- Infectie of ontsteking hypofyse
- Onvoldoende bloedtoevoer naar de hypofyse (als gevolg van een ernstige bloeding, bloedstolsels, bloedarmoede of andere oorzaak)
- Beschadiging hypofyse na hersenletsel (ongeval) of na een hersenoperatie
- Gezwel hypofyse
- Bestraling
- Auto-immuunziekte

Hoe wordt het behandeld

Bij tekort aan het bijnierschorshormoon cortisol, kan dit in tabletvorm aangevuld worden. De meest gebruikte tablet heet hydrocortison.

Hoe werkt de metyrapontest

U komt een avond tevoren in het ziekenhuis, naar de afgesproken afdeling, meestal om 19.00 uur. U wordt opgenomen door een verpleegkundige. De verpleegkundige gaat bij u bloeddruk, pols en gewicht opnemen en de door u gebruikte medicatie noteren.

Belangrijk

Wij vragen u het innemen van geneesmiddelen die de functie van de hypofyse of van de bijnierschors beïnvloeden, zoals bijvoorbeeld Hydrocortison, 24 uur voor de dagopname te staken. Dit krijgt u meestal al te horen van de internist-endocrinoloog.

De metyrapontest vangt aan tussen 23.30 en 24.00 uur. Tijdens de test wordt er gekeken of de hypofyse te stimuleren is om het Adrenocorticotroophormoon, ook wel ACTH of corticotrofine genoemd, aan te maken.

De verpleegkundige geeft u metyrapontabletten en vraagt u deze in te nemen.

Belangrijk is dat u hierna niets meer mag eten of drinken. U mag ook uw bed niet uit, dus u krijgt bedrust voorgeschreven. Dit is vanwege de bijwerkingen die kunnen optreden zoals: misselijkheid, braken, hypotensie (lage bloeddruk), hoofdpijn, sufheid, duizeligheid en allergische huidreacties. Als u één van deze bijwerkingen ervaart, vragen wij dit aan de verpleging te melden.

De volgende morgen wordt er bij u, tussen ongeveer 8.00 uur en 9.00 uur, bloed afgenomen door het laboratorium om te kijken hoe het gesteld is met de productie van het ACTH hormoon (ook wel Adrenocorticotroop hormoon of corticotrofine genoemd). U mag pas na de bloedafname ontbijten. De verpleegkundige neemt uw bloeddruk en pols op en hierna wordt er in overleg met de arts besloten of u naar huis mag. Als u naar huis mag, hoort u een aantal weken later, op de gemaakte polikliniekafpraak bij de internist-endocrinoloog, de uitslag van de metyrapontest.

Woordenlijst behorende bij de patiënten voorlichting over de metyrapontest

Adrenocorticotroop hormoon

Ook wel ACTH of corticotrofine genoemd. Dit hormoon stimuleert de bijniere (welke vlak boven de nieren gelegen zijn) om een hormoon genaamd cortisol aan te maken. De bijnier hormonen zijn onmisbaar voor het leven en helpen ons lichamelijke stress te overwinnen.

Bijnieren

Kleine hormoonklieren, die aan beide kanten boven de nieren zijn gelegen en verscheidene hormonen als bijvoorbeeld cortisol en aldosteron aanmaken.

Cortisol

Eén van de voornaamste door de bij-nieren aangemaakte hormonen, dat een aantal functies regelt en vooral tijdens ziekte en stress een belangrijke rol speelt.

Hydrocortison

Een geneesmiddel ter vervanging van het lichaamseigen hormoon cortisol.

Hypofyse

Een hypofyse is een belangrijke klier, een soort centraal orgaan dat een groot aantal andere hormoonproducerende klieren controleert, zoals de schildklier, de bijniere(n) (waarvan de hormonen onmisbaar zijn voor het leven), de eierstokken en de zaadballen (voor seks en voortplanting).

De hypofyse is een klier (ter grootte van een erwten) die gelegen is midden in het hoofd in een benige bescherming, de schedelbasis, die het turkse zadel (sella turcica) heet. Deze klier reguleert de productie van hormonen door talrijke andere klieren in het lichaam. De zenuwen naar de ogen kruisen juist boven de hypofyse. De klier speelt een belangrijke rol bij de regulatie van groei en ontwikkeling, stofwisseling en voortplanting.

De hypofyse hangt als een ‘zakje’ onder aan de hersenen

Notities:

[illegible]

[illegible]

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

WLZ-09640-NL 10 december 2020